

НАУКОВИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ВІСНИК

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМНИЦТВОМ**

НАУКОВИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ВІСНИК

№ 39 (1)

Одеса – 2023

Науковий студентський вісник. Одеський національний економічний університет. Факультет економіки та управління підприємництвом, 2023. № 39 (1). 179 с.

Редакційна колегія:

Бабій О.М. (головний редактор), к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства та організації підприємницької діяльності, декан ФЕУП

Балута Т. П. (заст. головного редактора), к.пол.н., ст. викладач кафедри філософії, історії та політології

Кошельок Г.В. (відповідальний за випуск), д.е.н., доцент кафедри економіки підприємства та організації підприємницької діяльності

Доброва Н.В., (секретар), к.е.н., доцент кафедри економіки, права та управління бізнесом

Орленко О.М., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства та організації підприємницької діяльності, *помічник проректора з наукової діяльності студентів*

Ковальська Н.А., к.філол.н., доцент кафедри мовної та психолого-педагогічної підготовки

Старченко А.Ю., к.ю.н, ст. викладач кафедри економіки, права та управління бізнесом

Шатненко К.О., к.е.н., доцент кафедри загальної економічної теорії та економічної політики

Статті публікуються у авторській редакції

Науковий студентський вісник затверджено Вченою радою Одеського національного економічного університету 30 вересня 2020 року

НЕПЛІДДЯ ЯК АКТУАЛЬНЕ ПИТАННЯ СЬОГОДЕННЯ

Постановка проблеми. Непліддя за визначенням ВООЗ є медичним станом чоловічої чи жіночої репродуктивної системи, що характеризується неможливістю настання вагітності протягом 12 місяців при наявності регулярних, незахищених статевих актів або у термін 6 місяців, за умови віку жінки старше 35 років. Вважається, що частка жіночого неплоддя у загальній структурі становить близько 40%, приблизно такі ж значення (30%) має частота чоловічого неплоддя, але сукупно в парі значення чоловічого фактору досягає 50% [1]. За офіційними даними, поширеність неплоддя загалом у світі становить 17% [2], в Україні – 20%, а частота безплідних шлюбів серед подружніх пар репродуктивного віку становить 17–19,5%. З 12,3 млн. жінок репродуктивного віку близько 1 млн. – безплідні [3, 2].

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Проблемою материнства займалися такі зарубіжні та вітчизняні дослідники, як: Р. Балзам, Дж. Болен, В. Брутман, Г. Варга, Д. Віннікот, А. Грін, Х. Дойч, А. Камінський, Т. Коломійченко, Е. Кришталь, М. Маркова, Є. Малишева, А. Міхеєв, А. Наконечна, А. Обухова, Р. Овчарова, Д. Пайнз, А. Піскопель, Т. Пшеничникова, Г. Філіппова, І. Хамітова, Л. Шнейдер та інші.

Мета статті. Визначити можливі перспективи для розуміння проблематики неплоддя.

Виклад основного матеріалу. Серед детермінантів безплідного шлюбу МОЗ України за даними 2014 року називає: 40–50% патологію репродуктивної системи в одного з подружжя, 25–30% – в обох, а 15–20% випадків припадає на безпліддя неясного генезу – саме той різновид безпліддя, який у психології має назву психогенне. Іншими словами, серед великої кількості безплідних пар 15–20% потребують не медичного, а психологічного, психотерапевтичного втручання [3]. Слід зазначити, що проблема неплоддя набуває все більшої актуальності, оскільки всвіті зростає кількість пар та осіб, що стикаються з даним станом. Можна стверджувати, що кожна 6 особа буде мати відповідний діагноз протягом певних періодів свого життя, а це значна частка серед пар репродуктивного віку. Наявність такого діагнозу впливає як на окремих потенційних батьків, так і на сім'ї та суспільство в цілому.

Ситуацію вивчення цієї проби ускладнює і той факт, що показник неплоддя має неоднорідну структуру та може широко варіювати залежно від місцевості, де проводиться дослідження, культурних та релігійних норм, середнього віку вступу до шлюбу, доступності медичної допомоги та можливостей діагностики, соціально-економічних чинників, наприклад, у країнах із високим рівнем доходу, «відкладене материнство» є досить поширеним фактором, який впливає на загальні показники неплоддя. Окрім того, такі чинники як ожиріння, шкідливі звички та інші компоненти способу життя також відіграють важливу роль. Для України, особливо для великих міст, також характерні відповідні демографічні тренди. Зокрема набуває поширення відкладання батьківства та материнства на більш пізній вік, зміни в способі життя та харчування, зумовлені соціально-економічними чинниками, зміна екологічних ландшафтів, що особливо помітно в великих містах – зростання рівнів світлового, шумового забруднення, ксенобіотики в побуті та підвищення показників забруднення

повітря, зростання загальних рівнів психічного неблагополуччя серед представників репродуктивного віку в популяціях.

В Україні вивчення проблеми непліддя на сьогодні відбувається переважно у спеціалізованих медичних клініках – медичні заклади, які спеціалізуються на проблемах репродуктивного здоров'я, впроваджують програми допоміжної репродуктивної технології (ДРТ), збирають і аналізують дані щодо пацієнтів з непліддям. Вони проводять дослідження, діагностику та лікування неплідності, проте зосереджені переважно у великих містах. Міністерство охорони здоров'я (МОЗ), українськи та інші медичні органи збирають статистику щодо рівня неплідності в країні. Ця інформація може бути корисною для вивчення тенденцій та визначення груп ризику, впровадження профілактичних заходів прогнозування майбутніх показників, запровадження вчасної діагностики та лікування супутніх розладів. Умовно можна виділити наступні перспективи для розуміння проблематики непліддя: *епідеміологічний аспект* (фокусується на поширеності та демографічних показниках непліддя, відстеженні трендів у часі); *анатоמו-фізіологічний рівень* (вивчає особливості репродуктивної системи, фізіологічні зміни в процесі росту та старіння, що впливають на роботу репродуктивної системи); *причини непліддя* (включають гормональні порушення, структурні аномалії, генетичні та інфекційні фактори, а також фактори способу життя); *діагностичні методи та техніка* (спрямовані на вдосконалення методів діагностики та лікування, включаючи медичну візуалізацію, лабораторні тести та лікувально-діагностичні процедури); *допоміжні репродуктивні технології (ДРТ)* (вивчення новітніх підходів, включаючи інвітрозапліднення та сучасні генетичні технології для покращення якості ембріону); *психологічні аспекти* (дослідження впливу непліддя на психологічний стан та стрес у сім'ї); *соціальна та культурна перспектива* (вивчення соціальних та культурних впливів непліддя на індивідуума); *етичні та юридичні наслідки* (аналіз етичних дилем, пов'язаних з використанням новітніх технологій у лікуванні непліддя); *вивчення вікових змін та превентивні дослідження* (розуміння віку на репродуктивну функцію та розробка профілактичних заходів); *доступність лікування* (дослідження доступності діагностичних та лікувальних методів у різних регіонах та соціальних групах); *фактори чоловічого та жіночого непліддя* (окреме вивчення цих аспектів та супутніх захворювань); *репродуктивна генетика та зберігаючі технології* (управління генетичними причинами непліддя та методи збереження репродуктивного потенціалу).

Висновок. Враховуючи всі ці аспекти, розвиток та вдосконалення методів діагностики та лікування непліддя стає більш комплексним та ефективним. Отже, у сучасному світі необхідним є розуміння, що безпліддя є мультидисциплінарною проблемою та потребує взаємодії фахівців з різних галузей, так як є багато чинників, які як зумовлюють цей стан, так і погіршують чи покращують його перебіг.

Список використаних джерел:

1. Agarwal A., Mulgund A., Hamada A., Chyatte M.R. A unique view on male infertility around the globe. *Reprod Biol Endocrinol.* 2015. Apr. 26; 13:37. URL: <https://rbej.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12958-015-0032-1>.
2. Infertility prevalence estimates, 1990-2021. Geneva: World Health Organization, 3 April 2023. URL: <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/366700/9789240068315-eng.pdf>.
3. Репродуктивне здоров'я українських жінок – 2014. Попередній звіт. К.: Київ. Між. ін-т соціології, Центри з контролю та профілактики захворювань (США), березень 2015 р.